C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-442/2026 Judecătoria Orhei, sediul *****
1-26016227-03-21rji-23042026 Judecător: Ludmila Tetiu

D E C I Z I E
În Numele Legii

08 septembrie 2026 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

Având în componența sa:
Președinte de complet, judecător: Ion Talpa
Judecătorii: Cristina Prisacari și Ecaterina Arseni

a judecat, în ordine de recurs, recursul condamnatului Bucatari Vitalie declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 20 martie 2026*** prin care s-a respins plângerea condamnatului Bucatari Vitalie împotriva acțiunilor Administrației Penitenciarului nr. 17 *****, manifestate prin răspunsul nr. B-5444/B-5448 din 27.01.2026,

Pentru a se expune pe marginea recursului declarat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă:

La 11 februarie 2026, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul *****, a fost înregistrată plângerea condamnatului Bucatari Vitalie împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr. 17 – *****, manifestate prin răspunsul nr. B-5444/B-5448 din 27 ianuarie 2026, cu care acesta și-a exprimat dezacordul.

În motivarea plângerii, condamnatul a invocat că, la 24 și 25 decembrie 2025, a adresat conducerii penitenciarului două cereri prin care a solicitat să i se permită efectuarea unor convorbiri telefonice către linia telefonică de urgență („linia fierbinte”) a Ministerului Justiției, în vederea sesizării unor pretinse abuzuri și acte de neglijență din partea personalului penitenciar, manifestate în privința sa.

Potrivit susținerilor acestuia, la 27 ianuarie 2026, i-a fost comunicat răspunsul administrației penitenciarului, prin care a fost informat că, în legătură cu aspectele sesizate, a fost inițiată o anchetă de serviciu în privința personalului penitenciar. Totodată, făcându-se trimitere la prevederile art. 210 din Codul de executare, i s-a

explicat că persoanele condamnate au dreptul la convorbiri telefonice cu soțul sau soția, cu o rudă ori cu o altă persoană aleasă de acestea, fără ca norma respectivă să prevadă în mod expres posibilitatea efectuării unor convorbiri telefonice către autoritățile publice.

Condamnatul a considerat că poziția administrației penitenciarului, exprimată prin refuzul de a-i permite efectuarea apelurilor telefonice către persoanele și instituțiile indicate la art. 210 alin. (2) din Codul de executare, constituie o limitare nejustificată a drepturilor sale, susceptibilă să genereze o practică abuzivă în ceea ce privește posibilitatea persoanelor condamnate de a sesiza autoritățile competente cu privire la eventualele încălcări ale drepturilor lor în detenție.

În acest sens, a susținut că, în situațiile în care pretinsele abuzuri sunt imputate chiar personalului penitenciar, soluționarea sesizărilor exclusiv prin intermediul acestuia ar putea afecta obiectivitatea verificărilor și posibilitatea stabilirii adevărului, întrucât persoanele vizate de acuzații ar putea fi implicate nemijlocit în examinarea aspectelor reclamate.

În consecință, condamnatul Bucatari Vitalie a solicitat recunoașterea caracterului neîntemeiat și ilegal al actelor și acțiunilor administrației Penitenciarului nr. 17 – *****, manifestate prin refuzul de a-i permite efectuarea apelurilor telefonice către Ministerul Justiției, în contextul prevederilor art. 210 din Codul de executare.

Totodată, a solicitat constatarea dreptului său de a efectua convorbiri telefonice cu avocatul, Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, membrii comisiei de monitorizare, organele de urmărire penală, procuratura, instanțele judecătorești, autoritățile administrației publice centrale, precum și cu organizațiile internaționale interguvernamentale care asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în condițiile art. 210 din Codul de executare.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul *****, din 20 martie 2026, plângerea condamnatului Bucatari Vitalie împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr. 17 – *****, formulate în legătură cu dezacordul față de răspunsul nr. B-5444/B-5448 din 27 ianuarie 2026, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de prima instanță, la 1 aprilie 2026, condamnatul Bucatari Vitalie a declarat recurs, în ordinea prevăzută de art. 439 și art. 472 din Codul de procedură penală, solicitând casarea încheierii contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care plângerea depusă împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr. 17 – *****, referitoare la răspunsul nr. B-5444/B-5448 din 27 ianuarie 2026, să fie admisă.

La 13 mai 2026, prin încheierea Curții de Apel Nord, prin prisma art. 447 alin. (1) Cod de procedură penală, s-a comunicat participanților la proces că, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces, tot odată în

vederea examinării cauzei sub toate aspectele procedurale, prin esența art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, s-a comunicat subiecților vizați în speță posibilitatea de a depune referință asupra recursului formulat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul ***** din 20 martie 2026, respectiv până la data examinării cauzei careva referință în sensul dat nu a parvenit, astfel instanța de recurs a considerat posibil examinarea cauzei în baza materialelor prezente la dosar.

Aprecierea instanței de recurs

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate prin prisma motivelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul penal consideră că recursul declarat de condamnatul Bucatari Vitalie urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea încheierii primei instanțe, pentru următoarele considerente.

Potrivit art. 448 alin. (1) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Conform art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul și menține hotărârea atacată dacă acesta este nefondat.

Totodată, potrivit art. 473[1] alin. (2) din Codul de procedură penală, plângerea împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate se soluționează conform prevederilor art. 471 din același cod, iar încheierea pronunțată este susceptibilă de atac în condițiile art. 472 din Codul de procedură penală.

Din interpretarea acestor dispoziții rezultă că, în cadrul procedurii respective, instanța de judecată este chemată să verifice dacă, prin actele sau acțiunile administrației penitenciare contestate, au fost încălcate drepturile ori interesele legitime ale persoanei condamnate și dacă măsurile întreprinse de organul responsabil de executarea pedepsei se încadrează în limitele legii.

În speță, obiectul plângerii îl constituie refuzul administrației Penitenciarului nr. 17 – ***** de a-i permite condamnatului Bucatari Vitalie efectuarea unor convorbiri telefonice către Ministerul Justiției, în scopul sesizării unor pretinse abuzuri și acte de neglijență imputate personalului penitenciar. Prin urmare, problema care urmează a fi soluționată nu constă în verificarea temeiniciei acuzațiilor formulate de condamnat împotriva angajaților penitenciarului, ci în stabilirea existenței unei obligații legale a administrației penitenciare de a-i asigura modalitatea de comunicare solicitată.

Din materialele cauzei rezultă că, la 24 și 25 decembrie 2025, condamnatul Bucatari Vitalie a adresat administrației Penitenciarului nr. 17 – ***** cereri prin care a solicitat permisiunea de a efectua apeluri telefonice către Ministerul Justiției,

invocând pretinse abuzuri și manifestări de neglijență din partea personalului penitenciar.

Prin răspunsul nr. B-5444/B-5448 din 27 ianuarie 2026, administrația penitenciarului l-a informat că, în legătură cu aspectele reclamate, a fost inițiată o anchetă de serviciu, iar solicitarea privind efectuarea convorbirilor telefonice a fost examinată prin prisma dispozițiilor art. 210 din Codul de executare. În acest sens, i s-a explicat că norma respectivă reglementează distinct dreptul persoanelor condamnate la corespondență și dreptul acestora la convorbiri telefonice, fără a prevedea, în condițiile invocate, obligația administrației de a asigura apeluri telefonice către autoritățile publice.

Colegiul penal constată că prima instanță a apreciat în mod just că dezacordul condamnatului față de răspunsul administrației penitenciarului nu este suficient, prin el însuși, pentru a demonstra caracterul ilegal al acțiunilor contestate. Or, legalitatea refuzului trebuie apreciată prin raportare la conținutul și limitele dreptului la convorbiri telefonice, astfel cum acesta este reglementat de legislația execuțional-penală.

În acest context, art. 210 din Codul de executare instituie garanții distincte pentru exercitarea dreptului persoanei condamnate la corespondență și a dreptului acesteia la convorbiri telefonice. Astfel, dreptul de a primi și expedia scrisori, telegrame și petiții, fără limitarea numărului acestora, constituie o modalitate de comunicare reglementată separat de convorbirile telefonice. Totodată, legea acordă un regim special corespondenței adresate avocatului, Avocatului Poporului, membrilor comisiei de monitorizare, organelor de urmărire penală, procuraturii, instanțelor judecătorești, autorităților administrației publice centrale și organizațiilor internaționale interguvernamentale care asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, instituind garanții privind confidențialitatea și transmiterea acesteia către destinatari.

În schimb, convorbirile telefonice sunt supuse unui regim juridic distinct, fiind efectuate în condițiile stabilite de Codul de executare și de Statutul executării pedepsei de către condamnați. Prin urmare, reglementarea expresă a posibilității de a coresponda cu anumite autorități și instituții nu poate fi interpretată automat ca instituind și dreptul de a efectua apeluri telefonice către aceleași destinatari.

De altfel, drepturile la corespondență și la convorbiri telefonice, deși reprezintă modalități de comunicare ale persoanei condamnate cu lumea exterioară, nu sunt identice sub aspectul conținutului și al condițiilor de exercitare. Fiecare dintre acestea are un regim juridic propriu, iar existența unor garanții speciale pentru corespondența cu anumite autorități nu permite extinderea lor, pe cale de interpretare, asupra convorbirilor telefonice, în lipsa unei dispoziții legale exprese.

În consecință, argumentul recurentului potrivit căruia enumerarea autorităților și instituțiilor beneficiare ale regimului special al corespondenței ar conferi,

implicit, dreptul de a le contacta telefonic nu poate fi reținut. O asemenea interpretare ar echivala cu extinderea sferei dreptului la convorbiri telefonice dincolo de limitele stabilite de legiuitor și cu confundarea a două modalități de comunicare reglementate distinct.

Nici invocarea sintagmei „o altă persoană la alegerea sa” nu poate conduce la o concluzie diferită. Această formulare trebuie interpretată în contextul reglementării convorbirilor telefonice și nu poate fi considerată, în lipsa unor prevederi exprese, ca incluzând orice autoritate publică sau instituție în calitate de destinatar al apelului. În acest sens, alegerea unei persoane cu care condamnatul dorește să comunice nu echivalează cu instituirea unui drept general de a solicita administrației penitenciare să asigure apeluri către orice instituție publică.

Colegiul penal consideră necesar să sublinieze că această concluzie nu poate fi interpretată în sensul restrângerii dreptului condamnatului de a sesiza autoritățile competente cu privire la eventuale încălcări ale drepturilor sale. Dimpotrivă, dreptul persoanei condamnate de a formula și expedia petiții reprezintă o garanție importantă împotriva eventualelor abuzuri în mediul de detenție, iar administrația penitenciară are obligația de a asigura exercitarea efectivă a acestuia, cu respectarea regimului special prevăzut de lege pentru corespondența adresată autorităților și instituțiilor competente.

Prin urmare, trebuie făcută distincția între dreptul condamnatului de a sesiza o autoritate publică și dreptul de a utiliza, în acest scop, o anumită modalitate de comunicare. Primul este garantat de lege, însă cel de-al doilea poate fi exercitat numai în condițiile și limitele stabilite de reglementările aplicabile. Or, simplul fapt că recurentul a optat pentru comunicarea telefonică nu generează, în absența unui temei legal, obligația administrației penitenciare de a-i asigura această modalitate de sesizare a Ministerului Justiției.

În același timp, Colegiul penal nu poate reține argumentul potrivit căruia inițierea unei anchete de serviciu de către administrația penitenciarului ar fi fost insuficientă pentru examinarea obiectivă a acuzațiilor formulate. Într-adevăr, atunci când sunt reclamate pretinse abuzuri ale personalului penitenciar, examinarea acestora trebuie să respecte exigențele de obiectivitate și efectivitate, iar persoanele vizate de acuzații nu pot substitui autoritatea competentă să verifice în mod imparțial faptele reclamate. Totuși, această chestiune este distinctă de obiectul concret al prezentei plângeri, care vizează refuzul asigurării unui apel telefonic către Ministerul Justiției.

Prin urmare, împrejurarea că administrația penitenciarului a inițiat o anchetă de serviciu nu reprezintă, în sine, justificarea juridică a refuzului apelului solicitat și nici nu soluționează definitiv problema eventualelor abuzuri reclamate. Ea constituie doar o măsură comunicată condamnatului în legătură cu sesizările sale. Legalitatea refuzului de a-i permite efectuarea apelurilor telefonice urmează a fi

apreciată separat, prin raportare la regimul juridic al convorbirilor telefonice, iar nu în funcție de rezultatul sau suficiența verificărilor interne.

În acest context, Colegiul penal reține că recurentul nu a demonstrat că, prin refuzul modalității de comunicare solicitate, administrația penitenciarului i-ar fi interzis să formuleze și să expedieze petiții către Ministerul Justiției ori către alte autorități competente sau că i-ar fi împiedicat, în alt mod, accesul la mecanismele legale de sesizare. Din materialele cauzei nu rezultă că administrația ar fi refuzat primirea ori transmiterea corespondenței sale sau că ar fi supus-o unor ingerințe contrare regimului de protecție prevăzut de lege.

În ceea ce privește solicitarea condamnatului de a i se recunoaște dreptul de a efectua convorbiri telefonice cu avocatul, Avocatul Poporului, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, membrii comisiei de monitorizare, organele de urmărire penală, procuratura, instanțele judecătorești, autoritățile administrației publice centrale și organizațiile internaționale interguvernamentale care asigură protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, Colegiul constată că aceasta nu poate fi admisă prin simpla extindere a garanțiilor instituite de art. 210 din Codul de executare pentru corespondență asupra regimului convorbirilor telefonice.

Or, instanța de judecată nu poate institui, pe cale judiciară, un drept care nu rezultă din dispozițiile legale aplicabile și nici nu poate modifica regimul juridic stabilit de legiuitor pentru exercitarea convorbirilor telefonice în penitenciar. Aceasta nu exclude posibilitatea condamnatului de a comunica cu instituțiile și persoanele respective prin corespondența protejată de lege și nici obligația administrației penitenciare de a respecta garanțiile aferente acesteia.

Nu poate fi reținută nici invocarea art. 6 din Convenția europeană a drepturilor omului ca temei pentru recunoașterea unui drept necondiționat de a efectua apeluri telefonice către autoritățile publice. Garanțiile dreptului la un proces echitabil și ale dreptului la apărare nu presupun că persoana condamnată poate impune administrației penitenciare orice modalitate de comunicare pe care o consideră oportună. Restricțiile inerente regimului de detenție trebuie însă să aibă un temei legal și să nu afecteze în substanță posibilitatea exercitării drepturilor garantate.

În cauza de față, recurentul nu a demonstrat că refuzul apelurilor telefonice solicitate a avut drept consecință împiedicarea efectivă a accesului său la autoritățile competente, în condițiile în care legislația execuțional-penală îi recunoaște dreptul de a formula și expedia petiții și corespondență, inclusiv către instituțiile expres indicate de lege, beneficiind de garanțiile speciale prevăzute pentru această modalitate de comunicare.

Totodată, critica referitoare la motivarea insuficientă a încheierii contestate nu este de natură să determine casarea acesteia. Din conținutul actului judecătoresc rezultă că prima instanță a identificat obiectul plângerii, a examinat solicitarea

condamnatului prin prisma reglementărilor privind corespondența și convorbirile telefonice și a expus motivele pentru care a considerat că refuzul administrației penitenciarului nu constituie o încălcare a drepturilor acestuia. Eventualele lacune de detaliu ale argumentării nu afectează corectitudinea soluției, atât timp cât raționamentul esențial al instanței este identificabil și se întemeiază pe normele juridice incidente.

Prin urmare, Colegiul penal constată că recurentul nu a prezentat argumente și nici nu au fost identificate, în urma verificării materialelor cauzei, circumstanțe care să demonstreze că administrația Penitenciarului nr. 17 – ***** a acționat în afara limitelor legii prin refuzul de a-i permite efectuarea apelurilor telefonice solicitate. Dezacordul condamnatului cu modalitatea de comunicare pusă la dispoziție de lege nu este suficient pentru a califica drept ilegal refuzul unei modalități distincte, care nu este garantată în condițiile invocate.

În aceste împrejurări, Colegiul penal apreciază că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă în ceea ce privește respingerea plângerii condamnatului Bucatari Vitalie, iar motivele invocate în recurs nu sunt apte să răstoarne legalitatea și temeinicia încheierii contestate.

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile cu art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Se respinge ca nefondat recursul declarat de condamnatul Bucatari Vitalie împotriva ***încheierii Judecătoriei Orhei, sediul *****, din 20 martie 2026***, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată plângerea acestuia împotriva acțiunilor administrației Penitenciarului nr. 17 – *****, manifestate prin răspunsul nr. B-5444/B-5448 din 27 ianuarie 2026, cu menținerea încheierii recurate fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de complet,
Judecător **Judecător** **Judecător**